

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Junius

Csütörtök.

XXIV. évfolyam. 44. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona.

Félévre 5 korona.

Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetői és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyílt erek díja előre fizetendő.

Kereskedelmi szerződések parlament nélkül.

A kereskedelmi szerződési kampány eddig, a magyar és az osztrák parlament minden befolyása nélkül ment végbe. Az előzmények körülbelül a következők voltak: Ugy a magyar, mint az osztrák kormány, amennyire az lehetséges volt, írásbeli és szóbeli információkat szereztek az érdekelt testületeknél és a termelők és kereskedők óhajai és követelései alapján megállapították a most érvényben levő vámtarifában eszközözlendő módosításokat. Ausztria megállapította tarifáját és Magyarország e tekintetben teljes önállósággal járt el. Azután következtek a szakelődők közös vámkonferenciái, melyek az osztrák magyar autonóm vámtarifát eredményezték. A válságos viszonyok következtében a parlamentek közreműködésére gondolni sem lehetett.

Sor került azután a hosszadalmas tárgyalásokra Németországgal, míg végre létrejött a magyar-osztrák-német kereskedelmi szerződés, mely egyidejűleg tétetett közzé Budapesten, Bécsben és Berlinben. Németországban egyidejűleg a birodalmi gyűlés elé is beterjesztették a szerződést, de nálunk ez nem történhetett meg, mert Ausztriában időközben megszűnt ugyan az obstrukció, de Magyarországon az országgyűlést feloszlatták és az új választásokat

még nem ejtették meg. Az osztrák kormány ugyan el volt határozva, hogy a maga részéről a Reichsrath elé terjeszti a szerződést, de ez ellen a magyar kormány tiltakozott és végre abban egyeztek meg a kormányok, hogy a szerződést hivatalos uton teszik közzé.

Azóta az osztrák parlament visszanyerte munkaképességét, aminek legjobb bizonyítéka az új vámtarifa tárgyalása. Ezzel a kereskedelmi szerződési kampányban megtörtént az első parlamenti lépés. Nagyobb jelentőséggel ez az elintézés azonban nem bírt, mert az osztrák parlament azelőtt a kényszerűség előtt állott, hogy azon a tarifán, melynek alapján a szerződés Németországgal létrejött, változtatást nem eszközölhet. Az a hatása azonban mégis meg lesz az osztrák eljárásnak, hogy Magyarország is kényszerítve lesz ebbeli köteleességét teljesíteni.

A magyar parlamentben Kossuth Ferenc meg is tette ez iránt a kezdeményező lépést, indítványt terjesztvén elő a közös vámtarifának önálló magyar vámtarifává való átalakítása végett. Bármily alakban nyerjen is megoldást a magyar válság, a megoldás után így meg lesz az alap a többi szerződések megkötésére.

Ausztria-Magyarország eddig csak Németországgal szerződött és ez a szerződés nem fog módosulni, akár fentartjuk a

közös vámterületet, akár nem. Elintéztünk lehet tartani az olasz szerződést is. Hátra vannak azonban még a szerződések Oroszországgal, Romániával, Bulgáriával, Szerbiával, Svájcra és Belgiummal. Addig persze elmúlik még néhány hónap, mert az egész nyarat igénybe fogják venni az írásbeli és majdnem a szóbeli tárgyalások, sőt e tárgyalások elhúzódhatnak az ősz elejéig. Az idő rövidségének minden esetre meg lesz az a hátránya, hogy a létrejött szerződési megállapodásokon a parlamentek lényeges módosításokat nem fognak eszközölhetni, mert arra igazán nem marad idő, hogy külföldi államokkal póttárgyalásokba bocsátkozhatnánk.

Ez a külkereskedelmi politikai helyzet. Összre tehát várhatjuk az összes kereskedelmi szerződések beterjesztését a parlamentek elé.

— Delesz e parlament akkorra Magyarországon?

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A képviselőház máj. 27-én délelőtt 10 órakor ülést tartott.

Az ülésen Heves megye kérvényét tárgyalták a melyet Papp Zoltán ismertetett.

Gróf Batthyányi Tivadar kijelentette, hogy azt a kormányt, a melyet ő Felsége nem a többség kebe-

TÁRCA.

Vaszary Kolos.

Magyarország jelenlegi hercegprímása máj. 26-án töltötte be áldozó pappá való szentelésének ötvenedik esztendejét.

Az egész magyar kath. egyház szívvel-lélekkel ünnepli ezt a nevezetes évfordulót, csak maga a jubiláns egyházfejedelem vonul félre minden ünnepeltétől, amire őt nemcsak gyenge egészségi állapota készítette, hanem közmondásos, tulságos szerénysége is.

Kitért az emberek tömjenezése elől, hogy elvonnultan annál bensőbb, hálásabb érülettel áldozzon Istenének, kinek köszöni bámulatos pályafutásának minden érdemét, minden dicsőségét. Az első esztergomi érsek, Asztrik óta, Vaszary az ország első egyházi és közjogi méltóságában a hetvenhatodik. Közülük tizenhét viselte a bibort.

Ismeretes dolog, hogy Vaszary közvetlen elődének halála alkalmával válságos egyházpolitikai kérdések voltak függőben és megoldatlanul. Csak természetesen találjuk, ha az egész magyar közvélemény lázasan találgatta az utódot mintegy tizenkét jelölt neve került közforgalomba. A tizenkettedik éppen Vaszary, az akkori pannonhalmi főpát volt. Kinevezése tehát nem kis meglepetést keltett. Érdekes a kinevezés története is.

Az országos közhangulat szerint Samassa József egri érseknek lehetett legtöbb kilátása a primási székre. A kormány is így gondolkodott s ő felsége is elfogadta ezt a jelölést. Ám a római szentszék e tervhez nem ígerte hozzájárulását.

Ekkor Csáky A. gróf 1891. okt. 7-re magához kérte a pannonhalmi főpátot fontos beszélgetésre. E beszélgetés alatt, Vaszarynak erős ellenkezése dacára, eldőlt a nehéz kérdés. A kinevezés okirata okt. 27-én már alá volt írva s a pannonhalmi főpát okt. 30-án díszes társaságban éppen nevenapját ünnepelte, midőn Szapáry gróf akkori miniszterelnök lakonikus távirata tudatta az ünneplőkkel az örömdetes eseményt, a mely a szíves házigazdát érte.

A kinevezést mindenfelé, a meglepetés mellett, nagy meglepéddel fogadták.

A magyar sajtó, egyes városok, megyék, különböző testületek, szóval az egész magyar közvélemény szerencsés megoldásnak tartotta a mintegy kilenc hónapon keresztül bizonytalanság előző érseki szék betöltését. A Pázmányok, Lippayak, Szellepesényiek, Eszterházyak, Simorok stb. helyét, az egykori szerény bencés szerzetes tanár foglalta el, akit életében ilyesféle vágyak bizonyára a legkevésbé nyugtalanítottak.

Szelid lelkületének megfelelő kijelentést is tett Bécsben történt felavatása után: „Semmit sem viszek magammal a kolostorból, csak egyet, csak egy szót, azt, amely a pannonhalmi kolostor kapujára és szívem mélyébe van bevésve s ez a kis szó „Pax,” Igen a pax, a béke szava az, amely a lelkész és az

egyház óriási feladatát egész nagyságában magához foglalja, s a melyhez hű akarok maradni utolsó napom leáldozásáig.”

Ezt a programot vallja és tartja mai napig. Ezt a rövid programot bővebben kifejtette az előtte tisztelgő budapesti kath. kör küldöttsége előtt. A történelmi nevezetességű beszédből kivesszük ezt a részletet: „Jelenleg egyik téren sem (t. i. politikai és egyházi téren) lehet különös privilegiumot, hanem a fennálló közjogi viszonyokhoz képest a cuique suumot igényelni és én nem is kérek egyebet egyházzam számára az államhatalomtól, a melyel én a szívélyes és békés viszonyt helyreállítani, fentartani, nemcsak kíváncsúnak, hanem egyházzam és hazám érdekében szükségesnek is tartom” Az államhatalomnak hű, odaadó, engedelmes alattvalója leszek, a meddig másik esküm engedi — az oltárig. Tudom, hogy ez oltárnál a más vallású honpolgárokkal hitcikkelyeink különböző volta miatt nem sorakozhatunk, de fennmarad számunkra egy oltár, a haza oltára, a hol együttesen áldozhatunk, egy tér, a szeretet tere, hol találkozhatunk és kezét foghatunk.” Ez a kijelentés annál jelentősebb volt, mert az egyházpolitikai kérdések miatt meglehetősen feszültség uralkodott politikai és egyházi körökben egyaránt. Ugy, hogy a primás mindjárt széke elfoglalásakor a legnagyobb egyházpolitikai izgalmakban volt részes. Ebben a küzdelemben hangoztatott jelszavának megfelelőleg nem a támadás, hanem a védekezés fegyvereit használta, miután előbb minden lépéséről a vatikánt értesítette s a püspököknek véleményét is kikérte. Az

létől nevez ki mindannyiszor valahányszor leszavazza a képviselőház, új választást kellene elrendelni, amde akkor a personál unió hívei fognak bejönni a Házba. Legjobb lesz tehát ha a király a többség kebeléből nevez ki kormányt, mert minden más kormány alkotmányellenes. Nem hiszi, hogy a király ne tartsa meg az esküjét.

Kaas Ivor a törvénytelen kormány eshetőségére való tekintettel felhívja a vármegyéket, hogy a törvénytelen kormány rendeleteit ne teljesítsék.

Návai még mindig bizik a kibontakozás lehetőségében; de bizik a vármegyék hazafiságában is a mely által indítva megteszik kötelességeiket és egy netalán alkotmányellenes kormánynak a követeléseit nem fogják teljesíteni.

A képviselőház máj. 29-én délelőtt 10 órakor ülést tartott.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt.

A gróf Keglevich István esetének híre ekkor már elterjedt a képviselők között és óriási consternációt okozott a Házban.

Justh Gyula elnök elparentálta a szerencsétlenül járt grófot.

Azután bejelentette az elnök, hogy báró Bánffy Dezső lemond a pápai mandátumról és a szegedit tartja meg.

E bejelentés után megválasztották a kivándorlási bizottság 31 tagját.

Következett Kossuth Ferenc indítványának tárgyalása.

Kossuth Ferenc megokolta indítványát.

Lázár Pál és Markos Gyula függetlenségi képviselők az indítvány mellett, Hieronymi Károly miniszter az indítvány ellen beszélt.

A válság

Egyre jobban tartja magát a hír, hogy a király Bárá Fejérváry Gézát nevezi ki miniszterelnöknek. Változatlanul áll a megoldási módzat kombinációja s bizonyosra veszik még a koalíció egyes rétegeiben is, hogy e terv minden tekintetben alkotmányos alapon épült. Fejérváry Géza sűrűn érintkezik olyan kiváló egyéniségekkel, akik az esetleges ügyvezető kabinetben tárcát nyerhetnek. Akik e mindenesetre nehéz munkáját Fejérvárynak figyelemmel kísérik, tudni vélik, hogy a fáradozás még nem jutott el az ügyvezető kabinet megalakulására. Ez még több időt vehet igénybe, de a napokban is megtörténhetik. Ámbár még teljességgel ez sem bizonyos, hogy az új kormány feje csakugyan Fejérváry Géza lesz. Szóval még bizonytalanság uralkodik e téren.

egyházpolitikai küzdelmeknek történeti emlékei azok a memorándumok, a melyeket a magyar püspöki kar a primás indítványára intézett a királyhoz, a kormányhoz, a pápához és Magyarországhoz.

Azt nem mondhatja senki, hogy a hercegprimás valami nagy politikus. Nem igen törődött a politika szövetségével — mindazonáltal nemzete történetének ismerete, egyháza iránt való lángoló lelkesedése még ezen válságos időben is képessé tették őt súlyos feladatának betöltésére.

Mint a békének igazi apostola, rendkívüli szelid lelkű, könyörületes, adakozó. Pedig bizony éppen adakozó hajlamát nem igen elégíthette ki éppen mint primás. Adóssággal kellett kezdenie primási életét. És ez az adósság nem csekély volt: egy millió forint. Ennyivel kellett megváltania az elődétől hátrahagyott felszereléseket.

Haj pedig a híre, hogy egy galamblelkű ember ült az esztergomi érseki székbe, hogy megindult a kérők hatalmas áradata. Egyesületek, tanítók, tanulók, írók, művészek, férfiak, asszonyok állandóan körül fogták a primási palotát. Hát bizony, hogy ennek az adakozó nemes szenvedélynek eleget tehessen a biboros főpap — maga szerényen él, magát hagyja utoljára.

Egészségi állapota talán szükségessé tenné a hiresebb klimatikus és tengeri fürdők használatát, de ő megelégszik a bájos szépségű Balaton vidékével s minden nyarat Balaton-füreden tölt.

Válságos időkben, békebontó visszavonások, elmérgesített félreértések, elkeseredett viszályok és szenvedélyes felekezeti harcok fegyverzörgése fogadta Vasváry Kolost, mikor legmagasabb magyar egyházi méltóságát elfogadta. A szelid lelkű, a nyájas szavú és majdnem az anyai szív gyöngédségig érzelmes

KÜLFÖLD.

Japánok győzelme.

Budapest, május 29. Tienocini hír. szerint, éjjel a Kusima szorosban nagy tengeri csata volt, mely a japánok fényes győzelmével végződött. Négy orosz hadihajó elsüllyedt, sok súlyosan megsérült.

Roszesztvenszky hajóhada teljesen megsemmisültnek tekinthető.

Londonból jelentik: A tengeri csata már máj. 27-én megkezdődött. Togó a japán vizeket csak akkor hagyta el, mikor a balti flotta a jászrai öbölbe hajózott.

Hirtelen elébe ment és ugyanakkor Kamimura cirkáló flottájával a Csendes óceánból az oroszok után eredt és elzárta a visszavonulásukat. A japánoknak kedvező sűrű ködben sikeres torpedótámadás után elsüllyesztették Vladimir orosz cirkálót, négy hadihajót, egy szerhajót.

Gróf Mikó Imre emléke.

Felhívás a nagyközönséghez!

A Székely Mikó-Kollégium 1905. szeptember 4-én hidvégi gróf Mikó Imre születésnapjának századik évfordulóján emlékünnepet ül és ennek keretében Zabolán azt a hajlékot, melyben született, emléktáblával jelöli meg.

Ki volt hidvégi gróf Mikó Imre? . . . A ki még nem tudná, nyissa fel a történelem könyvét és a legragyogóbb betűkkel írt lapon ama kiváló közt, kik szavakban és tettekben egyaránt nagyok valának, kik lelkek izzó vágyát valóságga változtatva, a faji, az isteni és emberi szeretetet, a tudományt istápoló intézmények alapjait vetették meg, kik szívök magasra csapkodó lángjának fényével és melegével a diadalmas fejlődés útjait megjelölve, messze kiható időkre termékenyíték meg a kebleket, — őt is megtalálja. Vagy tekintse meg a Székely Mikó-Kollégium címét: e cimben — mint második alapítójának — büszkén viseli nevét.

Néhány szóval ez volt hidvédi gróf Mikó Imre. És kié volt? . . . A magyar nemzeté, de első helyen mégis a Székely Mikó-Kollégium áll és joggal vallhatja: enyém volt! . . .

Születése napjának századik évfordulóján ezért ül emlékünnepet és jelöli meg emléktáblával a zabolai hajlékot. A nagy alapítóval szemben mélyen

érzett halálát külsőképen is nyilvánítandja, a hideg anyaga is felvésendi, hogy tolmácsolhassa: ki volt számára hidvégi gróf Mikó Imre! . . .

A Székely Mikó-Kollégium önmaga is, Elöljárósága, tanári testülete és ifjusága bizonyára összehozhatná azt az összeget, melybe az emléktábla előállításra kerül. Azonban hidvégi gróf Mikó Imre a magyar nemzeté is, tehát alkalmat kíván nyújtani mindenkinek, hogy tetszés szerinti adománynyal járuljon a költségek fedezéséhez.

Ez okból intézzük e felhívást a Nagyközönséghez abban a reményben, hogy midőn a szép cél érdekében adakozásra kérjük föl az igazi érdemet becsülni tudó, bármint sorsban levőket is: nem vallhatunk szegényt, nem vallhat szegényt a nagyok közt is nagyon emlékére való hivatkozás.

Minden felhíváshoz egy példány gyűjtő-ívet mellékelünk azzal a kérréssel, hogy azt a gyűjtött adományokkal együtt Címzett 1905. augusztus hó 1-ig a Székely Mikó-Kollégium igazgatója, Péter Mózes atyáknak kezéhez szíveskedjék juttatni. A gyűjtőív még eredmény nélkül is visszaküldendő.

Megjegyezzük, hogy a legkisebb adományt is hirtelpony nyugtázzuk, a költségek után esetleg fennmaradó összeget pedig valamely később meghatározandó és hidvégi gróf Mikó Imre emlékéhez méltó célra fordítjuk.

A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-Kollégium előjáróságának 1905. május 13-án tartott üléséből

Ujjvárosi József s. k.
kir. tanácsos, főgondnok.

I. Szász Béla s. k.
jegyző

Önképzőkori ünnepély.

A sepsiszentgyörgyi állami tanítónképző-intézet növendékeinek „Önképző köre“ vasárnap délután öt órakor tartotta meg zárünnepét, előkelő s a tanításügye iránt érdeklődő közönség jelenlétében, mely zsufolóság töltötte meg az intézet ideiglenes szűk helyiségét.

A vendégek között megjelent gróf Haller János főispán, Szent Iványi Miklós alispán, családjaikkal; Csánky Gyula, kir. tanfelügyelő s az igazgató-tanács tagjai közül Bogdán Arthur, dr. Könnle Tivadar családjaikkal s természetesen a szülők nagy sokasága, a tanári kar, Pálmay Lenke igazgatóval.

Csinos karénnel nyitották meg az ünnepélyt mire Páncél Erzsébet (IV. éves) oltásta fel titkári jelenését, amelyben az Önképzőkör évi működését rész-

Tenger: melyet ezer szőlész mérge hánja,
Melynek meg nem szűnik háborgó küzdése.

Bersényi.

A remény mi? Ne higgyétek, hogy az emberi lelket oly könnyű ismerni, mint azok vélik, kik a szív titkos rejtekeiről szív nélkül gondolt definíciókat készítenek. A remény, hit és kívánság vegyítése. Innen van, hogy e három oly könnyen foly által egymásba, innen van, hogy egyik, mint másik szülhet szenvedélyt és születhetik szenvedélytől, ilyenkor józan észszel függésben nem lévén, annak kormánya alá nem tarthatik. Azért kész azzal harcba szállani s ennek következtében vagy győz és elsüllyeszt, vagy legyőztetik ugyan, de maga után a feldult kebelben keserű nyomokat hagy.

Kölcsey.

Ha valaki első látásra úgy bánik veled, mintha már husz év óta barátod volna, fél ő, hogy majd husz év múlva meg úgy fog vedni bánni, mint egy ismeretlennel, ha valamiben reá szorulsz.

La Roche foncauld.

Az okos ember nem néz annyira háta mögé, mint inkább maga elébe, s elveszett kincse siratása helyett inkább azt tekinti s vizsgálja, mit menthet meg, s azzal boelégelni s lassankint többet szerezni iparkodik.

Széchenyi.

Aranykalászkok.

— Nagy férfiak szép mondásai —

Mindegy, az áldozat legyen nagy,
Legyen kiesiny, ha mindene
Az áldozónak.

Kisfaludy Sándor.

A legnagyobb boldogság is malmas teher, ha azt mással nem közölhetjük.

Halmán József.

Egészen boldog nagy ember nem lehet.

Jósika.

Mi a földi élet s minden ragyogványa
Nélküled oh boldog szerelem érzése?

letesen és ügyesen csoportosítva mutatta be. A titkári jelentés a hallgatóság elismerését érdemelte ki.

Ezután Székely Erzs (III. éves) Kóler Bélának „Rákóczi-nyitányát” adta elő zongorán bravúrosan, a hallgatóság tetszésétől kísérve.

Ürmösy Róza (II. é.) Ábrányi Emil híres költeményét. „A kis savoyard”-ot szavalta el, nagy gyakorlottságra valló, hatásos előadással.

Barthos Margit hegedűn, Gödri Anna (III. évesek) zongorakísérete mellett Erkel „Bánk-bán”-ját szabatosan és bensőségteljesen játszták el. A két jeles zenész növendék az elismerés tapsait érdemelte ki. Nemkülönböztetve Szotyori Anna (III. éves), aki Szabados Jánosnak „A Tisza” című költeményét fokozatos erőteljességgel, a kiváló művészségeit érvényre juttató hatással szavalta.

A következő melodráma a hallgatóság hazafias érzelmeire gyakorolt megindító hatást. „Kik voltak a honvédek” Tóth Kálmán és Alföldi L. művét Rác Joán (IV. éves) szavalta; zongorán Brosek Margit (IV. éves), hegedűn Páncs Erzsébet kísérte.

A záró ünnepély nem lett volna teljes és hatásában annyira emlékeztető Gál Ilonka k. a. tanárnő az önképzőkör vezető elnöke záróbeszéde nélkül. A szépséges beszéd, mely mint színes festmény pompázott hasonlataival, az Önképzőkör belső életét jellemzően esztételt, méltó lenne, hogy teljes szövegében ismerje meg a közönség, mert bizony ránk tér egy kis esztétika és idealizmus ebben a nekizugazkodva elvadul világban!

A szép ünnepélyt a növendékek zenekarának „Cigánytánc” előadása fejezte be, a melyben a Cigánybáró Strausza a magyar zenei motívumok magaslátára emelkedve teremtett csilingelő, fülbemászó zenét. A hallgatóság jóleső érzelmek között az intézet vezetői iránt kifejezett elismeréssel távozott a szépen sikerült ünnepélyről.

A pályadíjakat a következő nyerteseknek osztotta ki az elnök:

Szabó Margit és Vajna Erzsike I. éves növendékek szépirodalmi, Fährdrieh Vilma II. éves növendék pedagógiai, Ürmösy Rózsika II. éves növendék szépirodalmi, Miskolci Mariska III. éves növendék két szépirodalmi és egy versenyszavazási, Makkai Erzsike és Székely Erzsike III. éves növendékek pedagógiai és Kristály Zsuzsika IV. éves növendék egy pedagógiai és egy szépirodalmi pályadíjat nyert, a melyek átvételekor a közönség a nyerteseket megéljenzte.

ΓΑΝÜGY.

Vizsgai értesítés

A kézdívárshelyi m. kir. állami polgári leányiskola 1904—1905. tanévi vizsgálatai a következő sorrendben fognak megtartatni:

Junius 15-én d. e. I. osztály.

„ d. u. II. „

„ 16-án d. e. III. „

„ d. u. IV. „

„ 17-én d. e. 10 órakor záróünnepély.

E vizsgálatokra ugya szülőket, mint a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Kézdívárshelyen, 1905. máj. 27-én.

Balázs Márton,

áll. polg. leányiskolai igazgató.

Fölvételi értesítés a székelyudvarhelyi m. kir. áll. kö- és agyagipari szakiskolába.

Cél: négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg művelt iparosokká nevelni. Rendes tanulókat felvételtelnek: a) akik legalább 2 középiskolai vagy 6 népiskolai osztályt végeztek, esetleg a tanoncskólát 3 éven át jó sikerrel látogatták, b) akik a 12 éves kort elérték és ép, egészséges kifejtett testalkattal bírnak. A fölvételi folyamodványhoz csatolandók: a) keresztleveél, b) iskolai bizonyítvány, c) az atya v. gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett ifju a szakiskola IV. évfolyamát teljesen bevégez, d) orvosi és újraoltási bizonyítvány.

A tanítás teljesen díjmentes. Műhelybiztosíték címén 6 korona az intézet pénztárába fizetendő.

Szegénysorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók, egész v. fél ösztöndíjban részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatosan internátus és konviktus áll fenn, a melyben a nem ösztöndíjas tanulók ez idő szerint egy óra 15 kor. 98 fillért fizetnek. A fölvételi, illetőleg ösztöndíj iránti kérvények az intézet felügyelőbizottsághoz címezve, legkésőbb f. évi aug. hó 10-ig az igazgatóságához nyújtandók be. Egyebekben az iskola évi értesítője nyújt tájékoztatást, amelyet az intézet igazgatósága kíváncsra készséggel küld meg az érdeklődőknek.

Székelyudvarhely, 1905. május hóban.

az igazgatóság.

NAPI HIREK.

— Halalosvégű politikai párbaj folyt le hét-főn a fővárosban, mely az egész országban mély megdöbbenést keltett. A párbajt Hencz Károly sopronmegyei néppárti s gróf Keglevich István técsői szabadelpárti képviselő vített. A párbaj csak néhány percig tartott; a felek összeesaptak: néhány pillanatnyi kölcsönösen kivédett vagdalkozás után Keglevich kardjával Hencz nyaka felé szurt; ebben a pillanatban Hencz, hogy kivédje a szurást, föl-emelte kardját és ugyanakkor Keglevich a szuráshoz alkalmazott energia folytán — már nem tudva visszatartani magát — beledőlt Hencz hardjába. A kard Keglevich testébe a szív táján, a bal mellközéptől egy tenyérnyire hatolt be és a hátán jött ki. Mindez egy pillanat műve volt és csak akkor látták, hogy mi történt, mikor Fodor észrevette a hátán a bal lapocka alatt kijövő kardot és a következő pillanatban Keglevich elbukott. A segédek magukhoz térve konsternációjukból, Keglevichhez siettek, de az orvosok már csak a beállott halált konstatahhatták. Keglevich ugyanis, miután elbukott, eszméletét veszítette és csak két perig élt. A szerencsétlen párbajra a képviselőházban ülés alatt történt összeszólalkozás adott okot. Keglevich számának mondta Henczet, ez meg kegydíjon marhának, aminek kihívás s halál lett a vége.

— Személyi hir. Ifj. Jakab István a kézdívárshelyi takarékpénztár érdemes vezérigazgatója, feleségével együtt hat heti furdókurára a csehországi Karlsbad fürdőre utazott.

— A Rudolf-kórház igazgatósága május 29-én tartott ülésében alemondott Hamar Zoltán pénztáros helyébe Benkő Lajos gazdasági tanácsost egyhangulag pénztárossá választotta. Az új pénztárosban a Rudolf-kórház ügybuzgó, szorgalmas tisztviselőt nyert.

— A győztes sepsiszentgyörgyiek Nagy dícsőséget szerzett a székely névnek a fővárosban az országos tornaversenyen a sepsiszentgyörgyi Székely-Mikó kollégium ifjúságából résztvevő tornász-csapat. Mintegy 200 hazai főiskola tornász ifjúsága között magasan kiemelkedett páratlan sikerű gyakorlataival, precíz tornamutatványával s a legelső és nagy kitüntetés számba menő jutalmat és kitüntetést: a selyemi zászlót hozta magával s a 20 ifju pedig mindenike ezüst érmet kapott, köztük kézdívárshelyi Pap Árpád VIII. osztályos tanuló is. A magas kitüntetés Berzevics Albert közoktatásügyi miniszter nagyszabású beszédében adta át a derék ifjaknak, akik fényesen bebizonyították, hogy „nem fajult el még a székely vér!” Elismeréssel üdvözlőjük mi is a derék tornászokat, de őszintén gratulálunk kitűnő tornatanáruknak: Petrás Györgynek is, akinek oroszán rész jutott az ifjúság kiképzéséből, ugyszintén az óvációból is. Büszke lehet rá és a küzdő ifjúságra a Mikótanodal.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Bartos Sándor okleveles tanítót a Bereczkhez tartozó ojtó-telepi állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Papp János ojtó-telepi áll. isk. tanítót hasonló minőségben áthelyezte Bereczkbe.

— A honvédség köréből. A honvédelmi miniszter a brassói 24-ik honvéd gyalogezred állományából Weiss Sámuel honvéd hadnagyot saját kérésére a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

— Unitárius isteni tisztelet lesz Kézdívárshelyen az áll. polgári fiúiskola helyiségében junius 4-én (vasárnap) d. e. 11 órakor. Megelőzőleg a hittani vizsgálatot tartja meg a

helybeli összes iskolákba járó unitárius tanulókkal Göncz Mihály laborfalvi, ide beszolgaló unitárius lelkész.

— Közgyűlés. A kézdívárshelyi-kantai r. k. k. közgyűlés május 28-án vasárnap d. e. 11 órakor Stadler Géza plebános elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a Gf. Kornis Viktor autonómiai képviselő halálával megejtendő választás előkészítése, a szavazó hívek hiteles névjegyzékének összeállítása képezte, melyet egy 5 tagu bizottságra bízta.

— Egyháztanácsi ülés. A kézdívárshelyi r. k. egyháztanács május 28-án tartott ülésében döntött az új kántori lakás felépítésére hirdetett pályázatra beérkezett zárt ajánlatok felett. A kántorlak felépítését Apró András, Molnár Antal és Árok Balázs építési vállalkozók közül Molnár Antalnak adta át az egyháztanács, aki a 7200 K. költségvetésből 12 és fél százalék engedményt adott.

— Óváció egy körorvosnak. Azon alkalomból, hogy az alsócsernátoni orvosi körbe egyhangulag megválasztott Dr. Tóth Samu bereczki körorvost a bereczki orvosi körben levő vezető tagoknak sikerült új állomásáról lemondatni s az addigig megtartatni, a közegészségi kör számottevő értelmisége erre az özvegy Nagy Gézáné vendéglőjében Dr. Tóth Samu tiszteletére nagyszabású bankettet rendezett, ahol a bereczki közegészségi körhöz tartozó községek mindenikéből oly számosan jelentek meg, hogy a vendéglő helyisége a vendégek kényelmes ellátására csaknem szűknek bizonyult azonban, az ünnepelt személye iránt megnyilvánult őszinte ragaszkodás, tisztelet és szeretet, oly impozánsan nyilvánult meg, hogy valóban ritkán tapasztalható ehhez hasonló. Az ünnepség kitűnő zene, jó étkezés és tisztán kezelt jó ízű borok mellett — mely utóbbiakat özv. Nagy Gézáné teljes meglegedésre szolgáltatta ki — a reggeli órákban ért véget, mely idő alatt az ünnepelt doktort számos kitüntető toaszt érte, a melyekben az ünnepelt iránt mindannyiszor megújultak az iránta melegen és önzetlenül érző szeretet és tisztelet jelei. Kíváncs, hogy az ünnepelt élete legvégső határáig maradjon meg, jó egészségben, azon hivatalos körében, ahol a megnyilatkozott szeretetnek és becsülésnek végtelen láncolatával volt és van körülvéve.

— Hajtóvadászat volt Torján a Bűdöshegyen f. hó 29-én. A torjai borju legelőn ugyanis a medvék már több borju elpusztítottak, miért Háromszék-megye alispánja hajtóvadászatot rendelt el, melyre az egész vármegye vadászai nagyban készültek. Dacára a hajtásnak: mackók oom jöttek terítékre s így a vadászat teljesen eredménytelen volt.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kézdívárshelyi Kozma Géza okleveles tanítót kinevezte rendes tanítónak a felső-orozsfalusi állami elemi iskolához.

— Felvétel a siketnéma iskolába. (Pályázati felhívás.) A siketnéma budapesti állami intézetének első osztályába a legközelebbi tanévre mintegy 45 új növendék fog felvételt. Ezen kívül felvételt nyernek a megfelelő osztályokba oly siketnéma is kik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de a kiknek szülői időközben a székesfővárosba költöztek. Végül felvétetnek a felsőbb osztályokba olyan gyermekek is, a kik népiskolai tanulmányaik közben siketültek meg s a kik az intézetben a beszédnek a szájáról való leolvasását tanulják meg s ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. Első sorban a Budapesti és az annak környékén levő községekben lakó siketnéma vétetnek ugyan fel, de másodsorban felvételt nyernek az ország bármely helyéről folyamodó siketnéma is, a kik az évi 200 K. eltartási költséget egészben vagy részben biztosítani képesek. A felvétel a folyamodványok érkezésének sorrendjében fog eszközöltetni; miért is indokolt, hogy a szülők mielőbb küldjék be kérvényeiket. Részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat is az érdeklődőknek díjtalanul küld az intézet igazgatósága. (Budapest, VIII. Mosonyi-utca 8. szám.)

— Kérelem a tanügy iránt érdeklődő közönséghez. Régi szép szokása városunk áldozatkész közönségének, hogy áll. el. iskolánk kitűnő és szorgalmas tanulóinak megjutalmazására kisebb, nagyobb összeget adott. Közeledvén a záróünnepség, a jelzett célra szolgáló adományokért megújítjuk tiszteletteljes kérésünket. Az adományok alattit isk. gondnokhoz küldendők. Az adományokat hiilapilag nyugtatványozni fogjuk. Kézdívárshely, 1905. május hó 30-án Dr. Török Andor, g. elnök. M. Székely János igazgató és gondnok.

ELŐPATAK gyógyfürdő kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj és lép bajoknál, kösvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegség alapján fejlődő betegségnél. A nagy hírű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kisegítő gyógyeszközökkel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézetű kezelés, massage, svéd torna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. — Fürdő időny: május 15-től szeptember 15-ig. — Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó közlekedés van. — Lakás, ellátás olcsó és választékos. — Az első és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús, égvényes vasas savanyú vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és mint üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. — Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

(57. 3—4.)

Sz: 1808—905.

közig.

Hirdetmény.

Alattírt hatóság közli, hogy a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara székely fiúknak magán ipari műhelyekben való elhelyezését az idén is folytatni fogja.

1. A kamara csak magán ipari műhelyekbe, vagy kereskedésekbe helyez el tanoncokat, (a kik állami gyárakban kívánják magukat felvétni, azok ez uttal nem folyamodjanak.)

2. Fölvételre csak azok az egész-

séges fiúk számíthatnak, kik 14. életévüket betöltötték és a 17. évet meg nem haladták és legalább 4 elemi osztályt végeztek.

3. A kéréshez csatolandó a keresztlevele és iskolai bizonyítvány.

4. A kérelmező fiúknak később megjelölendő időben és helyen szülőikkel vagy gyámjukkal a fölvételre meg kell jelenniük, a mikor közölni fog velük, hogy mely iparágba nyernek kiképzést és mikor fognak elutazni.

Kézdivásárhelyt, 1905. május hó 22-én.

(66. 1—1.)

Dobay János,
alpolgármester.

5 hold here vetésnek első termése, esetleg a második termése is

ELADÓ.

Értekezhetni: **Szabó Géza** tanítónál.

(65. 2—?)

Árlejtés.

A k.-vásárhely-kantai régi kántorlakás anyagát nyilvános árlejtés útján **vasárnap jun. 4-én d. e. 11 órakor** az egyházközség gondnoksága eladja. Bővebb felvilágosítással a plebánia hivatal szolgál.

(67. 1—1.)

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

MAGYAR REGÉNYIRÓK

A legértékesebb magyar regényírók egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti: **MIKSZÁTH KÁLMÁN**

aki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA					AZ ÍRÓK NÉVSORA
	Baksay Sándor	Décsi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verségly Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herezeg Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációval.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, fementes papiros. Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

Most jelent meg a második sorozat. Tartalma:

Báró Jósika Miklós: A csehek Magyarországon. Illusztrálta Kimnach László.
Tolnai Lajos: Báróné ténsasszony. Illusztrálta Kriesch Aladár.
Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julesa. Illusztrálta Tull Ödön.
Herezeg Ferenc: Pogányok. Illusztrálta Pataky László.

A tavaly megjelent első sorozat tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlusz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két kötet. Illusztrálta R. Hirsch Nelli.
Bánffy Albert: Eszike kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A „Magyar Regényírók“ minden művelt magyar uri család örökbeeső könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. A második öt kötet most hagyja el a sajtót. — A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 korona. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

(58. 3—8.)

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Nyomatott Ifj. János Mózés könyvnyomdájában Kézdivásárhelyt.